

EL

MAGAZÍN

Núm. 342

Divendres, 16 d'agost de 2024

CINEMA

'Twisters', els caçadors de tempestes actualitzats al segle XXI

MÚSICA

La Sra. Tomasa celebra el desè aniversari amb nou disc

ALBERT LLIMÓS

ADAM MARTÍN

"Hem de redefinir fracàs i èxit"

ENTREVISTA

ADAM
MARTÍN

“El viatge del Jere va des les dues piscines del primer dia a nedar 50 quilòmetres en mar obert”

L'any 2015, Jeremías Mateo va patir un gravíssim accident d'escalada que li va deixar seqüeles de mobilitat irreversibles. I també altres de psicològiques. Després d'un coma i de veure's al fons del pou, en va començar a sortir quan va descobrir la pràctica de la natació en aigües obertes. I aquest esport el va connectar amb el conegut periodista Adam Martín (Tossa de Mar, 1973). Ell ha posat paraules a la història d'en Jere en un llibre colpidor, 'La travessia infinita' (Ara Llibres). No és una història d'autosuperació a l'ús, és el testimoni humà d'algú que a vegades se'n surt i altres ha d'abandonar, però que mira endavant més enllà de les seves (dis)capacitats. En Jere ja ha travessat l'estret de Gibraltar, i fa pocs dies va completar la travessa del canal de la Mànegua (més informació a la pàgina 47 d'EL 9 NOU del Vallès Oriental).

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Li fem l'entrevista a vostè, però en realitat l'hauríem de fer a dues persones...

La meua feina, en el fons, ha estat la menys important. El Jere i jo hem tingut moltes xerrades, m'ha explicat tota la seva història i després d'hores de xerrades, els he donat una forma més literària, una veu més fonda. I ho he convertit en aquest llibre. Un llibre duríssim, ple de tristors i de mort però també d'amor i de vida.

De fet, ens parla en primera persona, com si ho estigués fent el Jere mateix?

Gairebé sempre és primera persona. No havia fet mai encara cap biografia i aquest és un dels reptes que em va costar més. Havia de decidir com fer-ho, és a dir, podia explicar que "el Jere aquell dia va fer tal cosa i tal altra..." però em semblava que literà-

riament no era tan interessant. I les biografies en primera persona són les que sempre m'han agradat de llegir.

Tot i que no ha de ser fàcil explicar una història com aquesta des d'un jo.

Era complicat. Imagini's: ell t'explica una cosa que, personalment, és molt dura, amb les seves paraules. Tu li has de donar una forma respectant el contingut, el to i la manera de parlar, però trobar la teua veu dins d'això. I enviar-l'hi perquè ho llegeixi... Ell sempre diu que jo soc el seu traductor, i que explicar-m'ho i llegir-se li ha servit per entendre el que li ha passat. Amb ironia, explica que em deu diners per la teràpia.

Parlem del Jere, el Jeremias Mateo. Un mosso d'esquadra aficionat a l'escalada que el 14 d'abril de 2015 està escalant una paret als Alps amb un company. Tenen un accident molt greu.

Sí, i ho explico tot al primer capítol, que és curt. Ho explico de dalt a baix: l'accident, la recuperació

i què fa al final. El llibre té una estructura pensada perquè no tinguem una visió totalment negativa. La història del Jere al principi és dura, i trista, i s'allarga molta estona fins que no hi ha la recuperació. Explicar-ho tot des del principi em permet anar endavant i enrere i barrejar elements. El Jere i un seu company, en Salvi Martín, eren mossos d'esquadra. Amb els horaris que tenen, que treballen uns dies seguits i després en disposen de tres o quatre de festa, van parlar per un grup de Whatsapp d'anar als Alps a escalar. Només hi van anar ells dos. Van arribar, i el primer dia van fer una ruta. El segon dia, decideixen escalar al Triangle de Tacul, que no és especialment complicat... però ja sap que a la muntanya tot es pot complicar. Es tracta d'una canal de gel i de roca, i durant l'ascensió cauen.

El Jere encara no sap com, no en té el record precís?

No recorda absolutament res de l'accident, l'últim

“Ara vostè i jo tenim dolor zero. El Jere diu que, entre zero i deu, està sempre a un nivell sis. I sembla que no, però li és un avantatge: té una tolerància al dolor, nedant, molt diferent de la resta de persones”

record que té és deixar la tenda on estaven instal·lats, i sentir el cruixir de la neu caminant cap a la muntanya. No recorda res més fins que desperta del coma al cap d'un mes.

Aquesta mena d'amnèsia posttraumàtica deu ser ben normal...

Sí, el que passa és que a vegades torna la memòria i en el seu cas, no. A vegades té flaixos dormint, algun malson... Ell vol que torni la memòria, però en part no, perquè pensa que la responsabilitat de l'accident podria haver estat seva. I si fos així, voldria dir que va matar el seu amic. Això és molt dur. Tenir un accident i sobreviure i que el company hagi perdut la vida, ja és fort. Però pensar que pots ser l'error ha estat teu... terrible, no vull ni pensar-ho.

És una cordada de dues persones. Tampoc no sap qui rellisca i arrossega l'altre, qui no assegura bé...

No, no ho saben. Però imagini's: llisquen 150 metres avall per la canal donant-se cap a les pedres a una banda i l'altra. En Salvi mor d'un cop al cap, a l'instant, i en Jere queda molt destrossat. Es trenca la pelvis, els dos fèmurs, no sé quantes costelles, fractures en vèrtebres, traumatisme crànioencefàlic... Està un mes en coma a l'hospital, i després 11 mesos a l'Institut Guttmann per fer rehabilitació i aprendre a tornar a viure amb la discapacitat, amb el dolor i amb el sentiment de culpa. Amb tot el que arrossega d'aquest accident.

Ell queda amb una discapacitat. I l'aigua, primer a la piscina, entra a la seva vida com a part del procés de rehabilitació?

Prova alguns esports a la Guttmann i acaba anant a la piscina una mica per fugir, perquè ho pot fer fora del centre. Allà es troba una entrenadora experta en natació adaptada, la Maria Folgado, i d'entrada li diu que només se sucirà una mica, que ja veu com està (el porten estirat, fins a la piscina). I ella, una dona ferma de Bilbao, li respon: “Farem el que

podrem, però els límits no te'ls posis tu mateix, ja els anirem trobant”. Aquell dia fa una piscina i mitja o dues, molt poc. Imagini's el viatge que ha fet: des d'aquestes dues piscines fins a nedar cinquanta quilòmetres a mar obert. Una barbaritat.

Una persona que quatre dies abans fallava en el moment de traslladar-se del llit a la cadira de rodes!

Un moment molt important, per a una persona que ha tingut un accident i queda pràcticament paraplègic. Tot el llibre està travessat per la idea que no hi ha fita petita, que tot és important dins d'un context. Hem de redefinir la idea de fracàs i la d'èxit: nedar 50 quilòmetres pot semblar una barbaritat però no sempre és tenir èxit i, de vegades, parar quan portes només quatre piscines no és un fracàs. Ara els neda, els 50 quilòmetres, però va haver-hi un moment de la seva vida que no podia anar del llit a la cadira sol, un moment en què no podia fer una passa sol, un moment que no podia fer mitja piscina sol... cada una d'aquestes fites va ser un èxit en el seu moment. Si ho expliques sense context, això pot semblar una merda, i la llarga distància, l'èxit de debò. Però no podem mesurar les coses d'aquesta manera. Això és el que he après fonamentalment, de conèixer el Jere.

“De petita, vaig interioritzar que no importava si era la millor, la més ràpida o la més llsta, el que importava era que m'esforcés al màxim.”. Ho diu Sara Thomas, una nedadora de llarga distància que vostè cita.

Un dels problemes de la societat actual és que ho mesurem tot amb els mateixos paràmetres. I hi ha persones que venen de contextos econòmics o socials diferents. No podem posar tothom en el mateix cas. Aquesta dona de la frase que cito ha fet el Canal de la Mànega tres cops el mateix dia: anar, tornar i anar altra vegada. I això després de recuperar-se d'un càncer, en el seu cas. Això va més enllà de la força física, és una capacitat mental extraordinària, que també la té el Jere.

Parlem d'això. Vostè i jo fem l'entrevista asseguts i estem bé, però ell tindria dolor. Quan estem cansats al cap del dia, pensem que anirem al llit i estarem bé, però ell tindrà dolor. En té sempre?

Ara vostè i jo en tenim zero, de dolor. En Jere diu que ell, entre zero i deu, està sempre a un nivell sis de dolor. Assegut a la cadira, dormint, dret... i nedant, ja ni li explico. I per què neda, ens pregun-

“No recorda absolutament res de l'accident. L'últim record que té és deixar la tenda i el cruixir de la neu caminant. Res més fins que es desperta del coma al cap d'un mes”

tem? Per moltes raons que explico en el llibre, entre d'altres la de posar en valor la discapacitat, però sempre ho fa amb dolor. I sembla que no, però pot ser un avantatge: té una tolerància al dolor molt diferent de la que tenim vostè o jo. Com que viu sempre amb dolor, l'aguanta molt més. Quan nedes una distància llarga, tot t'acaba fent un mal horros, i moltes vegades plegues perquè les espatlles no et deixen nedar més. A mi m'ha passat nedant distàncies més curtes que la seva, en què la capacitat mental intervé menys.

No solament això. Hem de pensar que el Jere no neda com ens imaginem, com hem vist ara els nedadors olímpics.

No, ell tal com va quedar de l'accident, neda arrossegant les cames, no les pot bellugar. I si les

SEGON REPTE SUPERAT

A principis d'aquest mes, Jere Mateo (a la foto, a la piscina del CN Granollers) va completar la travessa del canal de la Mànega nedant. Fa uns mesos, explicava a EL 9 NOU que el seu projecte de fer els Ocean's Seven, els set estrets més rellevants del món, no era competitiu: “Prefereixo posar-me reptes a mi mateix.”

mou, aniria cap enrere. Llavors les deixa mortes, les arrossega.

Per això li diu: “A l'aigua, el capo soc jo!”

Perquè en Jere va insistir, i jo hi vaig estar molt d'acord, en parlar de la capacitat terapèutica que té l'esport adaptat, i en concret la natació. No només pel que fa a recuperació física, sinó també en l'aspecte psicològic, d'autoconfiança. Una persona que ha patit un accident té alguna part del cos cremada o amb cicatrius, o li han amputat alguna extremitat. I a la natació el primer que has de fet és posar-te en banyador, mostrar-te tal com ets. Ajuda en aquest sentit: veure casos semblants al teu, tornar a agafar confiança... ajuda a recol·locar la teva situació.

Per això aquest llibre es pot entendre com una reivindicació de l'esport adaptat?

Sí. I amb l'afegit de que sempre sembla que esperem que facin grans gestes, aquests esportistes. Com si s'haguessin de definir encara més: ha pujat aquella muntanya i a sobre, era cec! Els demanem més, per tenir visibilitat i ho fem des d'una mirada paternalista. Per això reivindico que no hagin de fer més, que tinguin la mateixa visibilitat que qualsevol altre esportista. El que fan és el mateix: entrenen igual i s'hi deixen la pell igual. Tenen un valor per ells mateixos.

Ara s'ha plantejat com a repte l'Ocean Seven. Què és això?

És un repte global, de travessar set estrets simbòlics nedant. El primer, el de Gibraltar, ja el va fer, i el segon era el Canal de la Mànega. Més de trenta quilòmetres en una zona complicada, amb marees i temperatura baixa de l'aigua. És on va néixer, de fet, la natació en aigües obertes. L'Ocean Seven només l'han fet 27 persones arreu del món, i cap d'elles amb diversitat funcional. En Jere vol ser el primer. És molt complicat, el repte, però si algú el pot aconseguir, és ell.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

El canvi tranquil

S'acaba de produir a Catalunya un canvi de govern amb formes i fons impecables, una demostració que la societat i la política catalana, en la seva major part, manté una cultura democràtica molt sòlida. El president i el govern entrant agraeixen la feina als seus predecessors i aquests desitgen sort i encerts als que arriben. Els fets col·laterals de la jornada de la investidura han resultat irrelevantes, l'últim alè d'un personatge i d'uns plantejaments polítics minoritaris i que amb les seves excentricitats no fan sinó devaluar-se. Catalunya ha entrat en una nova època, en un nou cicle polític en què imperarà el govern de les coses, la gestió de la realitat, l'assumpció dels problemes reals de les persones, l'abandonament de les fantasies i el retorn a la realitat. Hi ha qui diu, que amb el president Illa la política catalana es tornarà avorrida i insulsa després d'anys acostumats a la tensió dramàtica constant. Una afirmació que parteix de la frívola idea que la política és un *divertimento*, un joc de murrieries, treure a passejar els deliris. És bo que la política perdi la seva dimensió d'espectacle i que es refredin una mica les passions. Si el que ens interessa és el bé comú i el progrés del país, trobo que pot ser molt interessant debatre, i així hauria de ser, els diferents punts de vista de com millorar els serveis públics, les infraestructures necessàries i les que no, el paper del turisme, la integració dels contingents migratoris, la política cultural que necessitem o bé el paper de la indústria. No hi ha èpica, però hi ha la vibració d'un país i les seves necessitats, també l'expressió de la seva diversitat.

Del nou govern encara no en conei-

xem les polítiques, però sí que ha expressat gestos que mereixen interpretació. De la seva conformació en destaca l'establiment de conselleries molt centrals encapçalades pels companys de viatge més propers a Salvador Illa: Alicia Romero a Economia, Sílvia Paneque a la macroconselleria de Territori, Habitatge i Transició Ecològica i d'Esther Niubó a Educació. També serà molt rellevant la funció d'Albert Dalmau a la de Presidència. La combinació d'àrees molt macro, amb algunes de molt específiques, semblarien esperar el desplegament d'aquelles una vegada els Comuns i Esquerra poguessin entrar

En el nou cicle polític imperarà la gestió de la realitat i l'assumpció dels problemes reals de la gent

al govern d'aquí a mig any. Destaca, i molt, l'intent de fer un govern nítidament PSC, però amb bones dosis de transversalitat: independents, Cultura i Política Lingüística a gent que prové d'Esquerra i apostes per l'antic espai de Junts i de l'antiga Convergència i Unió. Potser el més rellevant és que són gestos que es fan sense que calgués, sense que fossin imprescindibles. Una manera d'expressar que els governs han d'anar més enllà dels partits que els impulsen. Pel que fa als possibles continguts, diu molt que s'hagi destacat del primer consell executiu l'aposta per desplegar una intensa i extensa llei de barris. S'entronca amb el tripartit d'esquerres i es recupera una de les seves millors polí-

tiques. Un senyal que la pobresa i la falta de cohesió social té una plasmació en l'urbanisme i la seva degradació. Refer els barris en descomposició –i n'hi ha molts–, no vol dir només refer voreres i plantar-hi arbrat, significa afrontar i donar respostes a cada lloc a la marginació i falta d'oportunitats. Recosir les ciutats del país vol dir recuperar els seus barris i integrar-los, no només ni principalment els edificis i espais públics, sinó les persones que hi viuen. També té molta intenció que la primera activitat institucional hagi estat visitar el quarter general dels Mossos. El cos ha demostrat de sobres la seva professionalitat i importància al llarg dels anys. Les accions inapropiades d'expresidents, els possibles errors d'alguns comandaments o les accions puntuals d'alguns números no hauria de posar en qüestió la seva funció i la seva transcendència cap al futur. La seguretat és un tema en el qual cal progressar ja que tant les sensacions com les xifres indiquen que hi ha un deteriorament de la seguretat pública. I aquest no és un tema menor.

La tardor serà intensa políticament. Bona part dels partits catalans viuran processos de replanteig, quan no de refundació. Alguns continuaran tractant el nou govern d'"usurpador" en la mesura que han identificat les institucions catalanes amb el nacionalisme. S'esperen accions de govern profundes al nou executiu, encara que en formes moderades. Si això es produeix, passarà allò que en política el que realment desgasta és estar a l'oposició, com deia el dirigent italià Giulio Andreotti. On probablement es mantindrà l'alt voltatge serà en la política madrilenya. Pedro Sánchez reforçat, però, per haver facilitat la sortida al contenciós polític plantejat a Catalunya. No descartaria eleccions.

Carles Duarte

L'esfera porpra: el foc i la desolació

Eduard Casas ha desenvolupat en els darrers anys una intensa activitat literària, que s'ha plasmat en l'organització de nombrosos actes poètics i cívics, però, a més, en l'edició de poemaris com *Vol en cercles* (2018) o *Cap al tard* (2021). *L'esfera porpra*, publicat enguany per Trípode, s'hi afegeix aprofundint en l'assoliment d'una veu pròpia, alhora lírica i crítica. En aquesta ocasió el volum s'obre amb un pròleg de la premi d'honor de les lletres catalanes Marta Pessarrodona i el tanca un epíleg de la professora, traductora i assagista figuerenca Lourdes Godoy. Veus de gruix per acompanyar una obra bella i commoguda, que es desplega en el territori que va del foc del desig ("vull més vida", hi escriu Casas) a la desolació davant de la pèrdua i l'absència, com la d'un germà de l'autor, al poema final. En uns mots introductoris, Casas evoca una imatge d'infantesa que ens ajuda a entendre el títol triat: "Observava, absort, el color de la llum a través de la pell. Podia

restar llargues estones amb la ment en blanc, captivat pel color porpra del teixit il·luminat." Amb una sensibilitat exquisida per descriure la dimensió íntima del paisatge, l'home reflexiu emergeix ara i adés als seus versos com un alè que resorgís de la memòria heretada i viscuda. Hi sovintegen els records lluminosos: "Tinguem present/ cada besada, cada glop de vi,/ cada cançó que vam oferir/ als amics, a les noies d'ulls d'aurora/ que posaven nom als estels/ a les nits de vi i dansa." Però arreu s'hi percep la fugacitat: "El temps és una pluja d'oblits" o "Allò que imaginaves/ no existia,/ allò que era, fou." A *L'esfera porpra* hi ha un reconeixement de la fatiga del cos ("L'home/ quan llangueix/ omple el seu buit/ el silenci") i una familiaritat creixent amb la mort: "I jo que m'afono/ en la fosca/ cercant encara/ totes les respostes/ en la mort que jeu a prop." Com assenyala Lourdes Godoy al seu epíleg, Casas ens remet a Josep V. Foix quan clou el poe-

ma "Fredor" així: "Baixaré pel camí mut/ que mena al Port/ i allà ens trobarem tots/ ben entrada la nit,/ silents estrelles de glaç i son." Assenyalem que el llibre s'estructura en tres parts: Preludi, Entremunt i Rerefons. I hi constatem una certa consciència de cicle, també relligada amb la natura: "Colguem-nos en el paisatge/ que l'hivern ens nodrirà./ Poc més enllà,/ a la tremolosa primavera,/ en el seu ventre/ serem poncelles." Eduard Casas és un autor arrelat, que s'afirma en un paisatge que estima i reivindica ("Som aquí i ara,/ deçà i d'allà/ del mar daurat/ dels blats adults/ i el blau platejat/ entre els llaguts, des de les congestes/ a les margjals, endins;/ som el paisatge") i en una llengua i una personalitat històrica que proclama. I, a més, incorpora a la seva mirada un qüestionament d'algunes manifestacions del model de societat actual, com a: "Es perd més enllà/ del canyissar del cortical abatut per la/ lletjor de l'avarícia del progrés."

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Anna Tomàs i Mayolas

Cos, casa, camí, pedres... un plaer de lectura

Quina delícia de lectura *Lo mig del món* de la Rosa Vernet, un camí fressat on cada capítol, encapçalat amb un petit i bonic pictograma d'Aina Bonet esdevé una parada en la qual l'autora ens guia a través de les seves reflexions i ens les provoca.

Nascuda al Priorat, filòloga i activista, va marxar de la comarca de ben jove i en torna a la maduresa, amb un periple polític i personal que la porta a exiliar-se fora de Catalunya durant uns anys. A principis de segle, decideix tornar al seu territori, on encapçala i lidera diversos projectes culturals i artístics, com el Centre Quim Soler, Priorat en Persona, entre d'altres.

Però el llibre no tracta d'això, o com a mínim no ho fa directament, no busca l'anècdota i ens l'explica, ni fa relat de les seves vivències, al contrari, són petites reflexions fetes amb la perspectiva de la distància temporal i física. No és un assaig, ni són unes memòries, ni són relats, són pensaments inspirats en el lloc, en l'experiència, en la memòria familiar, en sensacions, en elements naturals, etc. que l'autora usa per explorar-se a si mateixa, passat, present i futur, un si mateixa que va profundament lligat als altres i a l'entorn. Som lloc, vincle, aixopluc, i per ser-ho ens cal

un cos, un espai, un territori on desplegar-nos.

Cos, casa, camí, pedres, podria anar fent una llarga llista dels temes de cada capítol, i fer-me-la pròpia, miralls, portes, lluna, mar, com un mantra, solitud, laberint, atzar, comboi, paraula, amors, morts. I és que enfila els mots de meravella, de tal manera que t'hi pots endinsar, i veure el Montsant entre les línies, i tocar la bossa amb el seu nom brodat, i flairar l'olor a les mans de la mata fregada.

Escriu amb el seu parlar, enriquint-nos la llengua i el paladar, si aneu al Priorat un dia on coincideixin la boira de la Ribera i que la baixa de l'Urgell

“aculiveu-vos bé i mireu cap a dins, que al defora hi ha pus res a veure o viure”. I sobretot, quan hagueu de plantar tomaqueres gardeu els draps vells per fer-ne pelinxos. Un plaer pels sentits, perquè ampliar vocabulari, i altres maneres de mirar el món, és aprendre, i aprendre és créixer.

Es pot llegir d'una tirada, com qui fa una escapada de cap de setmana i s'acomboia al voltant del foc amb la gent que ens fa de lloc, o es pot anar assaborint lentament, com un bon vi pres en solitud. Però no badeu, que lo món s'acaba.

LO MIG DEL MÓN

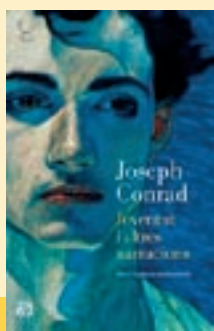
Autora: Roser Vernet

Editorial: Club Editor

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2023

Pàgines: 161

NOVETATS EDITORIALS

'Joventut i altres narracions'

Joseph Conrad / Ed. 62

El passat 3 d'agost va fer 100 anys de la mort de Joseph Conrad, i l'efemèride s'ha commemorat editant aquest recull de sis de les seves narracions curtes, la major part inèdites en català. Conrad és conegut per grans novel·les com *El cor de les tenebres* i precisament en el relat *Joventut* hi apareix per primera vegada el personatge que la protagonitzarà, el vell mariner Marlow.

'Insània'

Callahan Ruiz
Ed. Cal·ligraf

Es presenta amb el subtítol de *Contes i malsons d'un friki pertorbat*, i amb això ja ho diu tot. Per a la resta, el pròleg d'Anna Carreras: “Parla de pors, de ports figurats, de crisis mentals, d'angoixes i de presències-ultracoses [...], de traumes no superats, de lluites contra els records i de somnis aterridors.” L'autor, el figuerenc David Callahan Ruiz, posa humor en aquest viatge cap al fons.

'La lluna sobre l'asfalt'

David Goodis
Ed. Clandestina

David Goodis té fama de ser un dels novel·listes de to més pessimista entre la novel·la negra nord-americana. Va deixar un vintena de relats escrits, entre els quals destaca aquest. Una història ambientada als molls de Fildèlfia, al carreró de Vernon Street tacat de sang. El lloc on naufragarà l'esperança de l'estibador William Kerrigan. La pròpia, i la de justícia per a la seva germana.

'Motel Empordà, elogi de l'amor estable'

Xavier Febrés / Ed. Gavarres

El el nostre món gastronòmic, hi ha alguns –pocs– valors segurs, permanents. I un d'aquests és el Motel Empordà, que amb el venerable Jaume Subirós al capdavant continua essent un far, un referent que no necessita apuntar-se a cap moda. Xavier Febrés ens parla de la seva cuina, dels grans personatges que l'han freqüentat i, en el fons, de la necessària continuïtat.

'Esmorzars de forquilla'

Laia Freixinet
Rosa dels Vents

I d'un clàssic de la gastronomia a un altre. En aquest cas, no és un establiment concret sinó un costum del país, un tipus d'àpat que cada vegada té més adeptes i més llocs on es pot practicar. És l'esmorzar de forquilla, una forma sòlida de començar el dia. Laia Freixinet ens proposa un viatge pels esmorzars de forquilla, on regnen el producte humil de temporada i la tradició als fogons.

8è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA

CONTES DE FUCHÜ

Pau Danés Griera Granollers

Il·lustracions: Maria Peix

“A vegades cal allunyar-se per veure-ho tot...”
L'Abel va deixar la frase inacabada perquè no aconseguia trobar el final poètic que s'havia exigit. “Quina ximpleria”, pensà, “aquest diari no el llegirà pas ningú; pots ser ni tan sols jo el tornaré a tocar”.

No podia continuar escrivint perquè no sentia res. Feia uns quants anys, des que va abandonar l'adolescència, que gairebé mai no sentia res. Absort, deixà el quadern gris sobre la taula i aixecà el cap per observar com queien les volves de neu al balcó de l'habitació del pis on vivia, a Fuchü. De les frases soltes que aconseguia entendre de les notícies, que sonaven de fons en llengua estrangera, n'havia extret que estava sent la nevada més gran a la ciutat dels últims 10 anys. Estava passant un gener més fred del que esperava.

Feia vuit mesos que vivia a la ciutat dormitori, situada a 40 minuts en tren del centre de Tòquio. El trajecte requeria un transbord de la línia Tamagawa a la Chuo. Malgrat la confusió que li causava els primers dies moure's per estacions desconegudes, plenes de caràcters que no podia llegir i empès per mares de persones que dictaven un ordre i una harmonia que sovint havia hagut de trencar, perquè havia de recular quan s'equivocava –i com a conseqüència havia rebut més d'una mala cara–, el camí recurrent ja li era gairebé tan familiar com el que havia de fer per anar a Barcelona, quan encara era a Catalunya.

Certament, quan li preguntaven sobre el seu nou emplaçament, ell s'hi referia com a ciutat dormitori; d'aquesta manera, per ignorància, menystenia la identitat de la ciutat, que tants locals s'esforçaven a potenciar; mitjançant el reforç de la cultura i dels festivals tradicionals, així com de la cura pels espais verds i per la pulcritud dels carrers, tant dels barris residencials com dels carrers centrals on hi havia, no tan sols més d'un centre comercial i un establiment de gairebé cadascuna de les cadenes de restaurants més populars del Japó, sinó també temples d'adoració xintoïstes i budistes. Aquesta ignorància no era intencionada; només era el resultat d'una timidesa que no li havia permès la integració en un entorn que tampoc no posava les coses fàcils als forasters.

Apartà la vista de la finestra i va donar un cop d'ull al llit, d'estil occidental. Allà, ajagut i amagant un badall rere la mà, hi havia en Roger, que llegia ensopeït un *manga* d'esports. En veure que l'Abel se'l mirava, li va dir amb un to burleta:

–Ja deixes d'escriure, xato? Si que t'ha durat poc, avui!

–Vull escriure, però no puc. Ja saps com va això. Porto tot el dia tancat, però la veritat és que no em ve gaire de gust sortir, amb el nevàs que cau; prefereixo quedar-me atrapat a dins abans que a fora. A més, no n'has de fer res, del que escric o deixo d'escriure –contestà l'Abel.

En veure que aquest cop sí que li faria una mica cas, en Roger deixà el *manga* cap per avall al llit i s'incorporà:

–Saps quin és, el teu problema? Que li dones massa voltes a tot. Ara la família, ara els amics, ara el futur... Nano, relaxa't una mica! Que no veus que tranquil que visc, jo? Més val no pensar en les coses que no paguen la pena de fer-ho. I feliç com un gínjol! Hauríem d'aprofitar el temps que ens queda al Japó. Hem de sortir, fer amics, conèixer alguna noia... –Va mirar el sostre pensatiu abans d'afegir–:

És cert que avui no es pot fer gaire cosa. El primer cop que va nevar em va fer gràcia, però ja començo a afartar-me'n. No em pensava pas que hi nevés tant, aquí. Ben mirat, no veuria pas malament quedar-me atrapat dins un *izakaya*, amb algun japonès a qui li fes gràcia parlar amb un occidental que coneix el seu idioma i que ens convidi quan ja vagi prou intoxicat. Això si en trobem un d'obert, és clar... És igual, massa feina; deixem-ho córrer. M'avorreixo. Explica'm, què apuntaves, senyor escriptor?

En Roger ja sabia què escrivia l'Abel. Sempre ho sabia, però havia d'aprofitar que ara podia retenir la seva atenció i no quedar en segon pla, com acostumava a passar. A Tòquio s'ho passaven molt bé fent turisme per tots els temples, museus, monuments i carrers que tants cops havien somiat visitar de més joves: com a molts nens de la seva generació, la cultura del *manga* i l'*anime* havia aconseguit sembrar un entusiasme remarcable pel país nipó. Ara, era la seva realitat diària i, encara que res havia resultat ser una decepció, la quotidianitat havia ajudat a esborrar de la seva percepció una màgia, o mística, que l'orientalisme i el màrqueting havia atorgat al país dins del seu cap. Quan era l'hora d'admirar algun punt interessant de la gran ciutat, per on havien passejat ja molts cops, no tenien cap problema a avenir-se, perquè la relació només requeria comentar el que tenien davant els ulls. En canvi, quan eren sols a l'habitació i el flux de la conversa virava cap a terrenys més personals, no congeniaven gens bé. Aquest cop, en comptes d'ignorar-lo, l'Abel va decidir obsequiar-lo amb la conversa que buscava:

–Escric sobre res i sobre tot alhora, si és que això té sentit. Escric perquè ho he de fer, o almenys així ho sento. Cada vegada se'm fa més necessari reflexionar sobre com m'han tractat i he tractat els altres. Crec que mereixo alguna cosa més. Més ben dit, el meu cap em demana alguna cosa més. I, quan torni, m'agradaria que alguna cosa hagués canviat, com a mínim a dins meu. Això seria un primer pas. Escriure m'ajuda a ordenar aquests pensaments.

La reflexió va semblar que divertís en Roger, que va afegir-hi la seva contribució:

–Parles de coses molt poc concretes. Què vols dir, que t'han tractat malament tota la teva vida? Mai no t'ha faltat de res, ni has sigut un desgraciat: fins i tot ser aquí és un capritx que a molta gent li agradaria poder-se permetre. Em penso que les coses no van per aquí... A més, què hi fem, aquí? Què és, això que dius que busques...? –Després d'escometre l'Abel amb tantes preguntes, va dir més calmat:– Jo mateix et podria respondre a tot això, però no seria entretingut; ni per mi, ni per ningú.

A fora, la neu s'havia acumulat ràpidament. L'Abel semblava descol·locat:

–Em pensava que aquí seria diferent. Volia que ho fos, però voler-ho mai no és suficient. Jo tampoc sé el que vull. Ja t'he dit abans que si escric és per ordenar els pensaments. Sí, una part de mi opina que em queixo massa, que li dono moltes voltes a les coses. Però, per què me'n neix la necessitat? –A mesura que parlava, perdia més la calma:– No veus que el simple fet de fer-me aquestes preguntes fa que em qüestionï més coses encara, que ho fa trontollar tot? Que què hi faig, aquí? No m'ho puc preguntar, això, i per tant tampoc ho puc

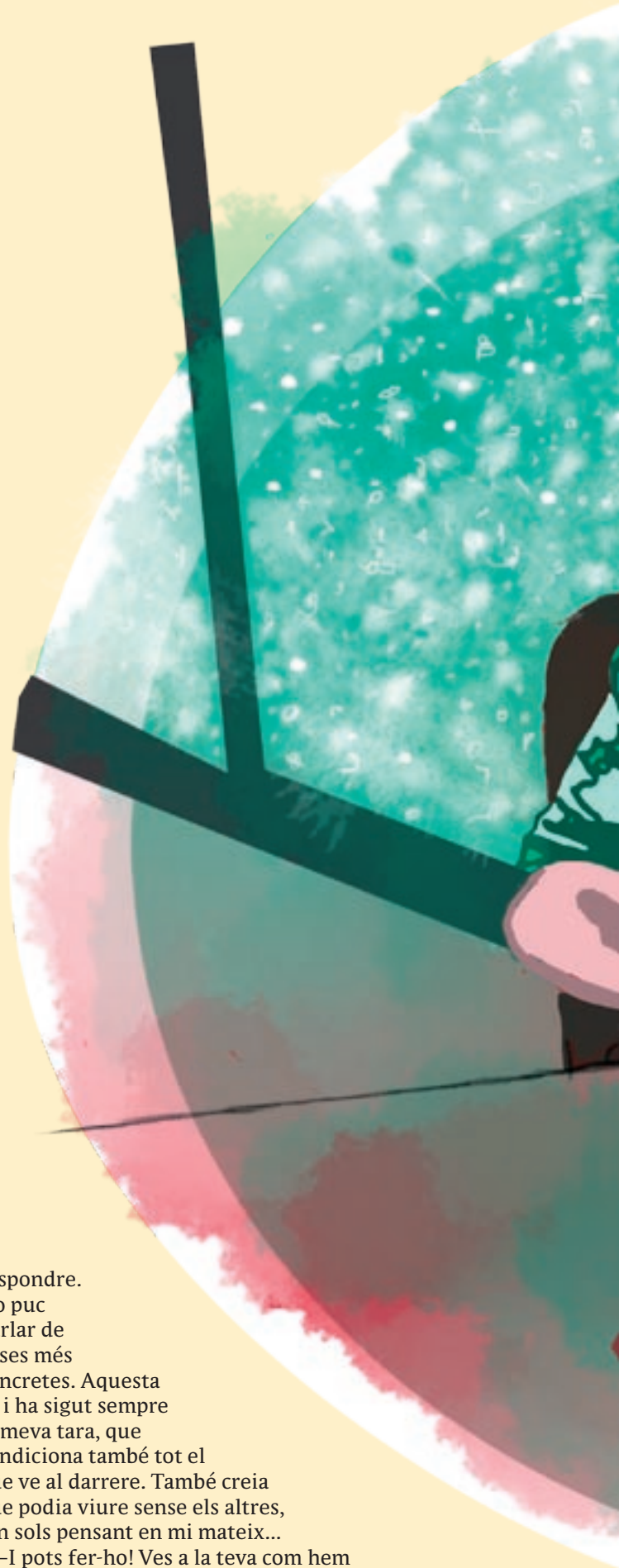
respondre.

No puc parlar de coses més concretes. Aquesta és i ha sigut sempre la meva tara, que condiciona també tot el que ve al darrere. També creia que podia viure sense els altres, tan sols pensant en mi mateix...

–I pots fer-ho! Ves a la teva com hem fet tant de temps. Només cal que evitis allò i aquelles persones que et fan mal. Com faig jo! Bah, ja n'estic fart de tu també. Bleda! Ximple, talòs!

El soroll sobtat del timbre de la porta del pis va interrompre els insults. En Roger s'esfumà i l'Abel va anar a obrir, mentre es preguntava qui podia ser, amb aquest temporal.

Era el senyor Yoshida, el seu veí de la porta del davant. Com sempre, portava el seu somriure ampli clavat al rostre com un quadre a una paret, i entre respirs deixava anar baf pel fred. A les galtes vermelles i al front se li marcaven les arrugues que li corresponien per edat. Fins ara, mai no havia parlat gaire amb ell, ni en sabia quasi res, tret de la seva aparença. Només se n'havia assabentat –quan per casualitat va sentir dues senyores que xafardejaven sobre ell al replà de l'escala– que la seva dona havia mort feia un parell d'anys, i que vivia sol des de llavors. Anava vestit amb un anorac

Mariadelestrenes

sentir, però no hi va veure ningú—. Deu n'hi do quina nevada, oi? Sembla que t'ha enxampat a casa i que estàs bé. Me n'alegro! Alguns veïns baixarem a treure la neu de davant del portal i provarem de fer un camí cap a l'estació. Que t'hi animes? Pots fer servir aquesta pala.

L'Abel dubtà sobre si inventar-se una excusa o acceptar l'ofertament, però finalment, es calçà i va baixar al portal amb el seu veí. Allà també hi havia altres veïns i veïnes. L'aspecte d'uns quants li era familiar, però només sabia un parell de noms. Va agafar la pala d'en Yoshida i es posà a treure neu com els altres; pala amunt, pala avall.

Un noi jove i fatxenda, que feia estona que se'l mirava de reüll, va voler explicar-li a l'Abel que ho feia malament, que ho havia de fer com ell. Però en fer-li una demostració enèrgica davant seu, va caure de cul a la neu, tal com cauen els personatges dels dibuixos animats. Petant-se de riure, en Yoshida va fer befa del noi amistosament:

—Mireu, a aquest *kappa se* l'emporta el riu!

Enmig de les rialles de tothom, l'Abel va pensar que, per recordar-lo, després hauria de buscar i apuntar-se el proverbi, que li era desconegut. Va mirar al seu voltant: amics, coneguts i nouvinguts, com era el seu cas; tots xerrant i treballant per poder netejar el camí cap a l'estació, perquè la gent hi pogués circular sense prendre mal. Al cap d'una estona, el senyor Yoshida i una parella de mitjana edat s'aproparen a l'Abel. En Yoshida els va presentar com a amics seus i va convidar el jove a sopar a casa seva. Resulta que la dona era una apassionada d'en Gaudí i volia fer-li preguntes sobre Barcelona. També va afegir que seria afortunat de provar l'estofat del senyor Yoshida, que era famós per tot el barri. L'Abel va acceptar de bon grat la segona proposta del seu veí.

Al final de la gran nevada, les últimes i tímides volves de neu els emblanquinaven les caputxes, i els cors de la gent tornaven l'escalfor a aquell tros de carrer d'aquella ciutat dormitori. L'Abel s'adonà que era el primer cop que no se sentia sol després de molt de temps. I va tornar a la feina; pala amunt, pala avall.

platejat i gruixut, el coll del qual li arribava a la barbeta, i portava dues pales grosses, una a cada mà. Va saludar el noi occidental de vint-i-pocs anys que se'l mirava des de dins del pis:
—Bon dia! —va donar un cop d'ull dins per si l'Abel tenia companyia, com li havia semblat

Escolta el pòdcast dels relats del 8è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Col·laboren:

La Gralla

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: **Joan Ramon Bartés Subirats de Gurb**

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

342

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

GENTILICIS 14

Muntanyola

Cap a la zona sud-oest d'Osona, al límit amb el Moianès, hi ha un municipi que fa honor al seu nom: Muntanyola. Com és comprensible, és derivat de *muntanya* i, per tant, fa referència a un relleu amb pendents pronunciats, ben diferenciat de la plana.

L'antecessor d'aquest nom, Munter, en relació amb la zona que ara ocupa el municipi el trobem ja en alguna documentació de l'any 929 que parla de "Villa Montari", potser perquè la família propietària o fundadora es deia Munter. Més endavant, vers el 981 i escrits posteriors ja parlen de l'església de Muntanyola, del castell de Muntanyola..., cosa que demostra l'antigor de l'assentament.

L'etimologia del nom no té gaire secret. Per bé que en català central s'ha deixat d'utilitzar com a mot corrent per designar muntanyes de mida mitjana, encara és viu en algunes zones de Mallorca. El pas de Munter o "Munta" a "Muntanyola" no està explicat per cap autor, però es troba en diversos documents i fonts medievals en què s'alterna "munt", "muntanya" i "muntanyola".

Els habitants de Muntanyola són *muntanyolencs* i *muntanyolenques*.

Fonts: Onomasticon Cataloniae
Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana
Web de l'Ajuntament de Muntanyola Ajuntament de Muntanyola
ésAdir (esadir.cat)

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

VIURE A CATALUNYA.
APRENEM CATALÀ
des de l'amazic

Material didàctic del Departament de Cultura per aprendre català adreçat a persones que tenen com a llengua primera l'amazic.

amb el suport de:
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

EL 9 NOU

Ho podeu trobar a: EL9NOU.CAT

UNITAT 15: Diàlegs: Les persones

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

PROJECTE MUT 'Poèsica'

Autoeditat, 2009

Després dels mítics Uc, segurament que Projecte Mut és la banda més rellevant que ha sorgit mai de les illes Pitiüses (Eivissa i Formentera). Van néixer el 2005 quan David Serra, cantant del grup de pop-rock Statuas de Sal, va decidir tirar endavant un projecte en català amb el seu company de banda Joan Barbé, un multiinstrumentista que es defensa a les guitarres, l'ukelele, la bateria i el que faci falta. Els dos músics van apostar pel folk-rock en català (la seva lletra materna) i van començar a fer temes utilitzant lletres pròpies i també textos de poetes eivissencs. Pel que fa a so, la base era pop-rock però també van introduir-hi el violí i instruments folklòrics de les illes com les castanyoles, el tambor pagès o l'espasi. Després de fer uns quants bolsos, el 2009 es van autoeditar un primer disc, *Poèsica*, que va ser una autèntica revolució. A Eivissa es venia més que alguns mixos de fressa per a guiris i curts de

gambals. A partir d'aquí van venir uns quants discos més i Projecte Mut va tenir cert ressò també al Principat. El 2015, per exemple, van ser els culpables de la cançó de l'estiu de TV3. El 2019, però, després d'acabar la gira de *La Vida Rima*, van anunciar una pausa indefinida alhora que anunciaven el naixement de Joven Dolores, un projecte de pop-rock similar a Statuas de Sal cantant en castellà. Aquest 2024, però, hi ha hagut sorpresa i Projecte Mut ha reaparegut fent alguns concerts a diferents punts d'Eivissa. Per sort, el Projecte torna a ressonar.

NOTES

La Sra. Tomasa compleix 10 anys i anuncia nou disc

Els barcelonins La Sra. Tomasa són una de les bandes més internacionals de l'escena catalana i segurament són de les formacions que han tocat a més països diferents. Aquest estiu, però, se l'han pres amb relativa tranquil·litat i el que han fet és anunciar que a la tardor trauran nou disc per celebrar els seus primers 10 anys de carrera. El nou àlbum, el setè dels barcelonins, es presentarà el dia 29 de novembre a la sala Razzmatazz de Barcelona i les entrades ja estan a la venda. El disc, del qual de moment se'n coneixen pocs detalls, s'ha cuinat a foc lent, ja que és el resultat d'una feina de quatre anys. S'ha gravat

a cinc llocs diferents: Colòmbia, el Vietnam, els Estats Units, Barcelona i Mèxic. Aquestes ubicacions no han sigut només escenaris de gravació, sinó que també han format part de les aventures musicals del grup. I és que La Sra. Tomasa porta unes

quantas gires internacionals a les espatlles. La primera gira *seriosa* la van fer a Mèxic l'any 2021. Més endavant, entre el 2022 i el 2023, van actuar a diversos festivals i escenaris dels Estats Units (entre els quals el Lincoln Center de Nova York) i també va fer un parell d'actuacions a Colòmbia i dues més al Vietnam. Per tot això des de la banda expliquen que aquest nou àlbum "tindrà moltes influències variades de caràcter internacional". Des de bon principi La Sra. Tomasa ha creat el seu propi univers sonor mesclant sons llatins amb influències de funk, reggae, hip hop i sonoritats més electròniques. Ara mateix el seu catàleg musical ja supera els 25 milions de reproduccions a Spotify. Amb el que està per venir, segur que pels volts de Nadal la xifra s'haurà engrèixat i força.

EL TEST

Luis Montes

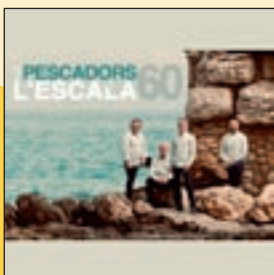

Primer instrument que vas aprendre a tocar. El violí. **Primer grup/formació/coral del qual vas formar part.** La coral/orquestra de l'escola de música de la meua ciutat. **Primer bolo que vas fer en directe.**

Amb un quartet de corda. **Primer disc que et vas comprar.** *Significant Other*, de Limp Bizkit. **Quants discos tens aproximadament?** Moltíssims! **Salva'n tres (de discos).** *Djessa Vol. 2*, de Jacob Collier; *Les Voix humaines*, de Jordi Savall, i la banda sonora de *The Bodyguard*, de Whitney Houston. **Grups o músics de capçalera.** N'hi han molts: Hagen Quartett, Jacob Collier, Jordi Savall, Radiohead, Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch... **Un concert (com a públic) per recordar.** El de Jacob Collier a Zuric.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

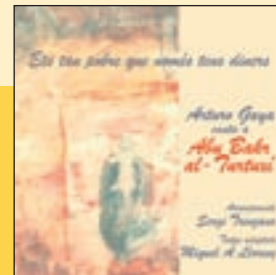
ELS PESCADORS DE L'ESCALA '60'

Un dels grups de més renom en el món de l'havanera a casa nostra és sense cap mena de dubte Els Pescadors de l'Escala. I enguany, per celebrar el seu 60è aniversari, han editat un disc amb alguna peça nova i molts clàssics de patums com Josep Lluís Ortega Monasterio (l'autor de la mítica *El meu avi*), Ricard Viladesau, Manuel Saderra o Castor Pérez. Dels components originals, evidentment, que ja no en queda cap però l'esperit i el compromís amb la cançó marinera i de taverna es manté. Llarga vida i que en vinquin 60 més!

PORT BO 'El capità'

Port Bo és un altre dels grans clàssics de l'havanera catalana. Fa un parell d'anys també van fer canvis a la formació –amb tants anys a les espatlles és imprescindible allò de renovar-se o morir– i aquest 2024 han presentat el primer disc (en porten més de 20) amb l'alineació actual formada per Pep Nadal (tenor), Lluís Bofill (director, guitarra i segona veu) i Xavi Jonama (veu baixa). L'àlbum és un recull de 18 cançons, totes elles en català excepte una, que combinen els ritmes d'havanera, valset i bolero. L'ideal és escoltar-lo en directe i amb un cremat.

ARTURO GAYA 'Ets tan pobre que només tens diners'

Arturo Gaya continua fent camí com a solista paral·lelament a la seva dedicació a la mítica formació de folk de les Terres de l'Ebre Quico el Cèlio, el Noi i el Mut de Ferreries. I ara presenta un disc dedicat a la memòria del poeta Abu Bakr Al-turtuxí, segurament la personalitat intel·lectual musulmana més rellevant nascuda mai a Catalunya (Tortosa 1059). Les seves reflexions sobre l'amor, la vida, el poder, la guerra o els diners valen molt la pena i Gaya les ha convertit en cançó amb l'ajuda de Miquel Àngel Llorenç, que ha adaptat els versos.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Les llàgrimes de Sergi Roberto

Vivim en un país que no és país del tot. Per això el número que la setmana passada va protagonitzar Carles Puigdemont a Barcelona, deixant amb un pam de nas la policia, els rivals polítics, molts mal anomenats periodistes, i tots aquells que es delien de veure'l entre reixes i

en mans dels funcionaris de presons espanyoles, és el millor que ha passat en la nostra política, com a mínim des dels pocs segons de la declaració d'independència. Cal que ens agafem a aquests moments, ja que no tenim capacitat de tindre'n de més gloriosos. Són microvictòries, que podem calcular segons la intensitat amb què ho rep l'emprenyòmetre de l'anticatalanisme. I en aquest cas queda clar que va esclatar en mil bocins.

El 8 de març de 2017, Sergi Roberto va donar una de les majors alegries que recordo als aficionats del Barça. Va ser marcant aquell gol inversemblant al darrer minut contra el PSG, i que va servir perquè l'equip es classifiqués per a quarts de final de la Champions. Només per això, però és aquí on veig el paral·lelisme amb la desaparició màgica de Puigdemont. El Barça no va guanyar aquella Copa d'Europa, com el no-empresonament del president no ha impedit que s'acabés investint l'espanyolàs Salvador Illa. Però aquella explosió d'alegria d'un equip liderat per Neymar i on Roberto va exercir d'estilet final, no la canvio per alguns campionats que s'han

guanyat sense pena ni glòria.

La incapacitat de gaudir més enllà de l'estoneta en què es produeixen aquests moments és proporcional a la forma com els aficionats es cansen dels jugadors. La necessitat de cares noves que il·lusionin encara que només sigui fins

que protagonitzin la primera pífia, ha fet que el cas de Vitor Roque no sigui en absolut una excepció a la història del Barça. Sergi Roberto ha estat víctima d'aquest *modus operandi*. Feia anys que se sentia la cantarella que el jugador de Reus ha estat en les desfetes europees de les últimes temporades. No s'ha analitzat si ho ha fet jugant a la posició d'interior on és realment excel·lent o adaptant-se al lloc on li ha demanat l'entrenador que ho fes. Ni el seu compromís amb l'equip i amb el club, la seva actitud propositiva, i un tarannà on mai ha tingut cap retret per ningú.

Dimarts, Sergi Roberto s'acomiadava del Barça en un acte que abans ja havien tingut jugadors com Alba o Busquets. L'emotivitat d'un cas i els altres poc tenia a veure. Tothom ha somicat en deixar el club, però la veu permanentment entretallada, les llàgrimes en recordar la seva mare, el to pausat, i la forma de ser que difícilment pot amagar una persona diferent de la que durant 14 anys ha vestit la samarreta del primer equip, delaten el veritable Roberto. Gràcies per tot.

Dimarts, 13 d'agost de 2024

El Barça acomiada amb un acte públic al jugador Sergi Roberto.

GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

Consells per fer una bona paella

És tot un art que requereix temps, paciència i una tècnica adequada.

RECOMANACIONS PER ALS INGREDIENTS

- **Arròs:**
L'ideal és utilitzar arròs rodó, com el bomba o el Sénia, perquè absorbeix molt bé i aguanta la cocció.
- **Aigua o brou:**
Per a una paella més saborosa, utilitzeu brou de pollastre, peix o marisc, depenent del tipus de paella. Si cal afegir més brou o aigua a la paella s'ha de procurar que estigui sempre el líquid calent per no trencar la cocció.
- **Carn o peix:**
Pollastre, conill, marisc (gambes, musclos, cloïsses) segons la varietat de paella.
- **Verdures:**
Pebrot, tomàquet, fesols verds i garrofó (per l'especialitat valenciana, no cal en altres casos).
- **Safrà:**
Essencial per donar color i aroma al plat.
- **Oli d'oliva i sal:**
Millor si és verge extra.

CONSELLS ADDICIONALS

- Utilitzeu una bona paella.

■ La paella necessita un foc viu al principi per sofregir els ingredients i segellar les carns. Després, un foc més suau per coure l'arròs de manera uniforme.

■ El sofregit és la base de la paella. Dediqueu temps a sofregir bé les verdures i les carns abans d'afegir l'aigua o el brou.

■ La proporció ideal és 3 parts d'aigua o brou per 1 part d'arròs.

■ Un cop afegit l'arròs, és important no remenar-lo. Això permet que es formi la crosta característica al fons, coneguda com a *socarrat*.

■ Dissoleu el safrà en una mica de brou calent abans d'afegir-lo a la paella per garantir una distribució uniforme del sabor i el color.

■ Deixeu reposar la paella uns 5 minuts després de retirar-la del foc, tapada amb un drap de cuina. Això ajuda a acabar de coure l'arròs i a intensificar els sabors.

■ Eviteu la ceba i l'arròs llarg. També posar massa ingredients o utilitzar caldo concentrat o en pastilles. L'excés de líquid pot fer que l'arròs quedi massa cuit i pastós.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'Twisters'
de Lee Isaac Chung

Domadors de tempestes

Arriba al cinema la pel·lícula de catàstrofes d'aquest estiu de la mà de destructius tornados, *Twisters* de Lee Isaac Chung. El guionista i director de la pel·lícula nominada als Oscar *Minari. Història de la meva família* (2021) s'inspira en l'èxit popular de *Twister* (1996, Jan de Bont) per fer-ne un espectacular i convincent *remake*. Lee Isaac Chung ha comptat per a l'ocasió amb guionistes com Mark L. Smith, coautor del guió d'*El renacido* (2015, Alejandro González Iñárritu), sota el paraigua de la productora dels productors i cineastes Steven Spielberg o Frank Marshall, Amblin Entertainment, pares de les franquícies *Parc Juràssic* o *Indiana Jones*.

Twisters s'obre amb un pròleg on podem veure Kate Cooper (Daisy Edgar-Jones) i el seu equip en una missió per posar en pràctica un projecte científic universitari per mirar de frenar des de dins la força devastadora dels tornados, acció condemnada al fracàs i que va anar acompanyada de la mort dels seus companys d'equip, succionats per la seva força. La trama fa aleshores un salt temporal i al cap dels anys veiem com Kate rep l'ofertament d'un vell amic, Javi (Anthony Ramos), l'únic supervivent d'aquella terrible experiència, per provar un nou sistema de rastreig de tornados amb l'empresa per la qual treballa que ara compta amb l'ajut de tota la tecnologia punta possible.

Quan comença la campanya de tornados d'Oklahoma, Kate Cooper es creuarà amb Tyler Owens (Glenn Powell), una carismà-

tica superestrella de les xarxes socials que es diverteix publicant vídeos al límit de les seves aventures com a caçador de tempestes amb el seu poc convencional equip. Una competició que acabarà, al final, amb els dos equips rivals unint esforços per intentar controlar l'immens poder anorreador dels tornados millorant el primerenc projecte científic de Kate. Un entretingut film amb aires de *western*, no sols per la presència d'una seqüència d'un *rodeo*, sinó per les maneres de Tyler, una espècie de *cowboy* de l'Oest americà, amb el seu inseparable barret i la seva dèria de cavalcar tornados indomables com si ensinistrés cavalls salvatges.

El resultat final és un esplèndid film d'aventures i desastres naturals amb una trama que enganxa amb bones dosis de cinema d'acció sustentades en uns fantàstics efectes digitals. Un film que transmet també una envejable química entre els dos protagonistes principals, competidors i finalment companys, la britànica Daisy Edgar-Jones –protagonista de la minisèrie *Normal People* (2000)– i el nord-americà Glen Powell –un actor en la cresta de la popularitat després d'encadenar títols recents com *Top Gun: Maverick* (2022, Joseph Kosinski) o les recentíssimes *Hit Man. Asesino por casualidad* (2023, Richard Linklater) o *Cualquiera menos tu* (2023, Will Gluck)–. El repartiment el completen David Corenswet, Brandon Perea de Nop, Sasha Lane, Daryl McCormack, Kiernan Shipka, Nik Dodani i Maura Tierney.

OFERTA CULTURAL

J. Vilarrodà / P. Purgimon

El Giracirc omple Collsuspina d'espectacles durant dos dies

Giracirc. Carrer Major. Collsuspina. Divendres 16 (8 vespre) i dissabte 17 d'agost (a partir de 2/4 d11 del matí)

El Giracirc continua fidel a la seva cita amb el públic de cada mes d'agost. Ja són nou edicions del festival de circ al carrer que té lloc a Collsuspina i que enguany hi portarà companyies com Circ Pistolet Passabarret, Roi Borrallas, La Churry o Marius Dince, i no oblidarà la vessant social, una essència del festival, amb l'Escoleta Giracirc i Pallapupes.

Més enllà del 'Rikiti'

Mama Dousha. Plaça de Sant Corneli, Cardedeu. Divendres 16 d'agost, 2/4 de 12 de la nit.

En poc temps, Mama Dousha s'ha fet popular per la tornada enganxosa del seu *Rikiti*. Ha arribat a ser una de les cançons en català més punxades a la ràdio i més buscades a la plataforma Shazam. A Cardedeu, Mama Dousha hi demostrarà, a més a més, un repertori variat i ple de moments festius.

ORIGINAL

VS.

REMAKE

'La cena de los idiotas'

País: França

Direcció: Francis Veber

Intèrprets: Thierry Lhermitte, Jacques Villeret, Francis Huster, Daniel Prévost i Alexandra Vandermoot.

Uns amics organitzen un sopar on conviden persones seleccionades acuradament per ridiculitzar-les. Un film molt divertit que reivindica el riure per mitjà de la paraula, el gest i l'embolic. Com si fos un esquetx teatral, Veber ens presenta una comèdia gairebé d'un sol acte, d'un sol escenari i centrant-se en la conversa entre dos personatges, i aconsegueix entretenir i divertir l'espectador amb molt pocs ingredients. Ha estat un dels grans èxits de la comèdia francesa.

1998

2010

'La cena de los idiotas'

País: Estats Units

Direcció: Jay Roach

Intèrprets: Pau Rudd, Steve Carell, Zach Galifianakis, Bruce Greenwood i Andrea Savage.

Com bé diuen els crèdits, està *inspirada* en la versió francesa, simplement pren la premissa del sopar dels idiotes i a partir d'aquí les similituds amb l'original són escasses. Amb personatges exagerats fins a convertir-los en caricatures, recursos humorístics poc treballats, molt previsible i ple de contrasentits el resultat és una pel·lícula grollera i fluixa en tots els sentits. Una comèdia americana més, que només mira i cau en la comercialització i l'acudit fàcil.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Entrada al plató en el paper de fantasma. Mar moguda, al cor de la Carme / 2. És a la guia com a la tia la tieta. Com que treballa pels reis no s'ha convertit en un pegat / 3. Espina de turbot. Es ballava de pressa i ben arrambada. No fa gaire temps / 4. Ajudi com un autèntic cavaller de Saidí. Quan és secreta es descuida el nom i tot / 5. Té tanta barra que a primera hora del matí ja plega de treballar. Dia feiner que no es fa feina / 6. La més lluenta del riu. Abracen el trotskisme / 7. Vocalitzen les real·lusions. Galtes que ningú acusa de penques / 8. A la vençuda va la tercera. Rebaixes que ni rebaixades, les volem. El sorprenent gir de la Georgina / 9. Porta d'entrada a can Teixidor. De tan almívar que ven sembla que abrighi / 10. Glandularment secreta per fora. Os d'èpiques ressonàncies gregues / 11. Sempre posant condicions. Castigo amb una pena pecuniària. La quinta a força / 12. Greixi el motor com si fos una amanida. Jesús de Natzaret en versió científic italià / 13. Connexió sense internet. Reproducció d'un dibuix a imatge i semblança del castellà.

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

VERTICALS: 1. No està escrit, el caos de Fraga. D'acord, aquests són els experts / 2. La primera de les noies, com a mínim a can Peret. Lluny de casa, allà on es fan corrandes / 3. Avís imminent de carai. Desil·lusió no, però engany sí. A l'interior de la mina / 4. Objecte de veneració de l'any de la picor. Pica d'una manera que el capí s'altera tot / 5. Les mitges de les meitats. Bramaré com una ambulància. El mànec de la paella / 6. Per ser un pagès porta un calçat de molta qualitat. Resson de brindis / 7. Per pioc li falta poc. Soroll llunyà que anuncia

la tempesta d'insectes. A les portes de Yaiza i a la panxa del carronyaire / 8. Creador d'opalescència. Combustible fet de butà i esperit d'aquell de cremar / 9. Sal d'àcid adípic. No parla pas de la Puri sinó de la merda dels porcs / 10. Agredeixo a base d'un renec en castellà. Quina murga, amb el gremi de la gramola! / 11. Extrems del Racing. Tot ell és irreprotxable, sense descuidar-se'n cap tros. Article de pell / 12. No és tan lleig com sembla, només un intercanvi de lletres. Un ronc com aquest no té bona cura.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

					2			6
	2	6	8				3	7
8		5		3		4		1
6	3			4	5			
						9		4
		4		2	9			5
	7	8	9	6				2
						6		
		3				7	4	

Dificultat: molt difícil

		7		6				
		5						6
	2		3	4			7	9
2				5	9		6	
	3	4				2		
	5						9	8
			2					3
				8	6	7	5	

QUADRE NUMÈRIC

6	-		+		2
+		+		+	
4	+	8	-	3	9
-		-		-	
7	+		+		10
3		15		7	

SOPA DE LLETRES

O	D	Ò	M	I	N	O	S	C	L
E	D	M	J	K	B	S	I	A	P
T	S	A	H	A	X	M	X	R	S
S	E	C	K	W	Y	P	R	T	T
U	Z	N	A	I	A	U	A	E	O
A	Y	A	F	C	M	I	P	S	D
D	Y	H	O	S	S	P	D	A	P
H	F	C	W	S	V	A	M	H	Q
Y	I	L	H	L	D	E	A	C	D
O	G	N	I	B	S	H	U	R	I

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Bingo
- Cartes
- Dames
- Daus
- Dòmino
- Escacs
- Mikado
- Oca
- Parxis
- Senet

SOLUCIONS

		7	15	3	
10	1	+	2	+	7
		-		-	
9	3	-	8	+	4
		+		+	
	5	+	9	-	6

5	6	3	2	8	1	7	4	9
9	1	2	4	5	7	6	8	3
4	7	8	9	6	3	1	5	2
7	8	4	6	2	9	3	1	5
2	5	1	3	7	8	9	6	4
6	3	9	1	4	5	2	7	8
8	9	5	7	3	6	4	2	1
1	2	6	8	9	4	5	3	7
3	4	7	5	1	2	8	9	6

Dificultat: mitjana

4	1	3	9	8	6	7	5	2
8	7	9	2	1	5	6	3	4
5	6	2	7	3	4	9	8	1
7	5	6	1	2	3	4	9	8
9	3	4	6	7	8	2	1	5
2	8	1	4	5	9	3	6	7
6	2	8	3	4	1	5	7	9
3	4	5	8	9	7	1	2	6
1	9	7	5	6	2	8	4	3

Dificultat: molt difícil

1	A	P	A	R	I	C	I	O	A	R	M	
2	G	U	I	E	T	A	P	A	T	G	E	
3	R	B	A	B	A	D	A	T				
4	A	I	D	I	P	O	L	I	C	I	A	
5	F	L	E	O	U	E	R	O	N	T		
6	L	L	U	D	R	I	G	A	T	E		
7	S	A	U	I	O	N	A	T	G	E	S	
8	N	S	A	L	D	O	S	O	S	R	G	I
9	T	E	I	A	R	O	P	E	R	I		
10	X	O	C	R	I	H	U	M	E	R		
11	S	I	P	E	N	Y	O	R	O	A		
12	L	I	L	I	G	A	L	L	I	L	E	U
13	S	I	N	A	P	S	I	C	A	L	C	